

ALLAH İÇİN KIZMAK*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn, ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

كَانَ إِذَا خَطَبَ أَحْمَرَّتْ عَيْنَاهُ وَعَلَا صَوْتُهُ وَاشْتَدَّ
غَضَبُهُ كَأَنَّهُ مُنْذِرٌ جَيْشٍ يَقُولُ صَبَّحَكُمْ وَمَسَّكُمْ

(ه. حب. ك. عن جابر)

RE. 531/2 (*Kâne izâ hataba ihmarret aynâhu, ve alâ savtühû, ve'ştedde gadabühû, keennehû münziru ceysin yekülü: Sabbahaküm, ve messâküm*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlelerin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamberimiz SAS Efendimiz'in mübarek âdetlerinden, itiyatlarından, dualarından, davranışlarından bahseden bazı rivayetleri okumaya devam edeceğiz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'ne bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahabının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in müşidleri olan ulemâ-i muhakkikîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa

içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebevî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup, cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir Fâtîha, üç İhlâs- ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım, buyurun!

a. Hutbe Okurken Sesini Yükseltirdi

Câbir RA'dan İbn-i Mâce'nin, İbn-i Hibbân'ın ve Hâkim'in rivayet ettiğine göre; "Peygamber SAS Efendimiz vaaz ve hutbe îrâd edeceği zaman, ettiği zaman acaba nasıl konuşurdu?" diye bir tahmin edin, sonra bu rivayeti okuyayım:¹

كَانَ إِذَا خَطَبَ أَحْمَرَّتْ عَيْنَاهُ وَعَلَا صَوْتُهُ وَاشْتَدَّ
غَضَبُهُ كَأَنَّهُ مُنْذِرُ جَيْشٍ يَقُولُ صَبَّحَكُمْ وَمَسَّكُمْ

¹ Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.359, no:1435; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.52, no:44; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.186, no:10; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.206, no:5544; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.85, no:2111; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.265, no:534; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.63, no:17974; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.186, no:6656.

(*Kâne izâ hataba ihmarret aynâhu, ve alâ savtühû, ve'ştedde gadabühû, keennehû münziru ceşin yekülü: Sabbahaküm, ev messâküm*)

(*Kâne izâ hataba ihmarret aynâhu*) “Hutbe okurken, Rasûlüllah Efendimiz’in gözleri kızarırdı. (*Ve alâ savtühû*) Ve sesi yükselirdi, yüksek sesle konuşurdu. (*Ve'ştedde gadabühû*) “Ve gazabı, sinirliliği şiddetlenirdi. Sert bir tavır alırdı. (*Ke-ennehû münziru ceşin*) “Sanki bir ordunun münziri, ikazcısı, komutanı gibi. Orduyu harekete geçirmek için ona ihtarda bulunan başındaki kimse gibi.”

(*Yekülü: Sabbahaküm*) Sanki o kimse *sabbahaküm* diyormuş gibi. ‘Ey ordu ne yatıyorsunuz çadırlarınızda, niye böyle gevşemiştiniz? Düşman sabahın erken saatinde hücumla geçecek, kalkın bakalım!’ der gibi. (*Ev messâküm*) Veya akşamüstü; ‘Niye böyle gevşek duruyorsunuz, düşman akşam akşam karanlıktan istifade üzerinize çullanıyor, harekete geçti, hücumla geçti.’ der gibi; ordunun başındaki sorumlu kimse, ordusunu ikaz edip toparlıyormuş gibi tavır alırdı.”

Gazaplı insan tavrı alırdı; gözleri kızarırdı, sesi yükselirdi ve o tarzda konuşurdu.

b. İnsanların Domuza ve Maymuna Dönüşmesi

Muhterem kardeşlerim!

Çünkü, Allah'ın haramlarının işlenmesine müsamaha etmek doğru değildir, günahların işlenmesine hoş bakmak doğru değildir, insanların gafletine, cahilliğine karşı lâkayt kalmak doğru değildir. Çünkü bunların sonucu çok fecidir.

Geçen gün yılbaşı münasebetiyle bazı hadîs-i şerîfler okuduk. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin hak peygamberi, elçisi Muhammed-i Mustafâ şöyle diyor:²

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَيَبِيتَنَّ أَنْاسٌ مِنْ أُمَّتِي
عَلَى أَشْرٍ وَبَطْرٍ وَلُغْبٍ وَلَهُوٍ فَيُصْبِحُونَ قِرَدَةً
وَخَنَازِيرَ بِاسْتِحْلَالِهِمُ الْمَحَارِمَ وَاتِّخَاذِهِمُ
الْقَيْنَاتِ وَشُرْبِهِمُ الْخَمْرَ وَبِأَكْلِهِمُ الرِّبَا
وَلُبْسِهِمُ الْحَرِيرِ

عم. فى زوائد الزهد عن عبادة بن الصامت وعن عبد الرحمن بن غنم وعن أبى أمامة وعن ابن
(عباس)

RE. 459/2 (*Ve'llezî nefsü muhammedin bi-yedihî, leyebîtenne ünâsün min ümmetî*)

² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.329, no:22842; Heysemi, *MecmaüzZevaid*, c.V, s.118, no:8215; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Heysemi, *Mecmaüz-Zevaid*, c.V, s.118, no:8215; Ebu Ümame RA'dan. *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.383, no:25126.

alâ eşerin ve batarin ve lu'bin ve lehvin, feyusbihûne kıradeten ve hanâzîre istihlâlihimü'l-mahârime, ve'ttihazihimü'l-kaynâti, ve şurbihimü'l-hamre ve eklihimü'r-ribâ, ve lübsihimü'l-harîr.)

(Ve'llezî nefsi muhammedin bi-yedihî) “Şu Muhammed'in canı, nefsi kudreti elinde olan Allah'a and olsun ki...”

İnsanın yaşaması, ölmesi, hayatı, memâtı, faaliyetleri, hayrı, şerri hep Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden oluyor. Biz onun kudretine boyun bükmüşüz, kaderine razı olmuşuz. O her şeyi tasarruf ediyor, ne dilerse öyle yapıyor. Rabbimiz'den hayırlar dileriz.

“Allah'a yemin olsun ki, *(leyebîtenne ünâsün min ümmetî alâ eşerin ve batarin)* benim ümmetimden bir kısım insanlar keyif ve kibir üzere geceleyecekler, gecelerler.” Keyif, aşırı eğlence, neşe, ferah ve tekebbür, etrafa çalım satmak ve saire ile gecelerler.

Başka? *(Ve lu'bin ve lehvin)* “Oyun ve eğlence üzere gecelerler.” Neşe, kibir, oyun, eğlence ve gafletle dolu olarak geceyi geçirirler. *(Feyusbihûne kıradeten ve hanâzîre)* “Öyle geçirirler ama maymunlar ve hınzırlar olarak sabahlarlar.”

Bu ceza, kendilerinin sûretlerinin tebdîli nedendir? İnsanlıktan çıkıp da maymun veya domuz sûretine geçmeleri nedendir? Efendimiz arkasından izah ediyor:

(İstihlâlihimü'l-mahârime) “Allah'ın haram kılmış olduğu şeyleri helâl görmelerindedir, al-

dırmayıp işlemelerindedir.”

Haram; omuz silkiyor, aldırıyor, yapıyor. “Haramsa haram.” diyor.

(*Ve't-tihâzihimü'l-kaynâti*) “Şarkıcı kadınlar edinip onları söyletmek, çığırtmak, oynatmalarından dolayı. (*Ve şürbihimü'lhamre*) İçki içmelerinden dolayı. (*Ve eklihimü'r-ribâ*) Faizi, ribayı yemelerinden dolayı. (*Ve lübsihimü'l-harîr*) İpekli elbiseleri giymelerinden dolayı...”

Haramları helal gördüklerinden, aldırış etmediklerinden, çeşitli günahlar işlediklerinden; çalgıcılar edindiklerinden, içki içtiklerinden, faiz yediklerinden, ipekli elbiseler giydiklerinden;

şiddetli keyif ve eğlenceyle gecelediklerinden dolayı, Allah onların sûretlerini ve sûretlerini maymunlara, domuzlara değıştirecek.

Kabirden o suretle kalkmış bir insanın durumu ne kadar fena! Neden böyle oldu? Çünkü Allah'ın haram kılmış olduğu bir şeyi umursamadı, işledi, omuz silkti, aldırmadı.

Onun için alimlerin, bilen insanların, İslâm'ın emirlerinden yasaklarından haberdar olan kimselerin; Allah'ın ayetlerini, Rasûlüllah'ın hadis-i şeriflerini okuyup dinleyip anlayan kimselerin çok şuurlu, çok gayretli olması lâzım! Öyle anlatılıyor, öyle dinleniyor ki, sanki bir yerde bir program seyrediliyormuş, sanki bir eğlence toplantısıymış, sanki bir zevk, safa ve hoşça vakit geçirme zamanıymış, sanki bir meddahın hikâyeye anlattığı kahve toplantısıymış gibi.

Öyle şey olur mu? Çiğnenen Allah'ın emirleri, isyan edilen dergâh Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dergâh-ı izzeti... Onun için, şiddetli olmak lâzım! Peygamberimiz SAS Efendimiz onca halimselimliğine rağmen hutbe îrâd ederken böyleymiş.

Biraz sonra rivayetlerde evinde nasıl olduğunu da göreceğiz. Ama halkı ikaz ve irşad makamına, kürsüye, minbere çıktığı zaman sesini yükseltirmiş, gözleri kızarırmış. Sanki bir ordunun ihtarcısı, ikazcısı, sanki onu harekete geçirmek isteyen komutanı gibi yüksek sesle, öyle müthiş tarzda konuşurdu. Muhakkak ki dinleyenlerin tüyleri diken diken olurdu; ürperirlerdi, gözlerinden yaşlar boşanırdı.

c. Mehmed Zâhid Kotku Hocamız'ın Hutbe Okuyuşu

Mehmed Zâhid Kotku Hocamız Rh.A. de halimselim bir kimseydi. Aynen Peygamber Efendimiz gibi. Hani *fenâ fi'r-rasûl* olmak vardır ya, tasavvuf kitaplarında geçer:

“Rasûlüllah'ta fânî olmak. *Fenâ fi'ş-şeyh*, *fenâ fi'r-rasûl*, *fenâ fi'llâh* olmak... *Fenâ fi'r-rasûl* olacak bir insan. Yani Rasûlüllah'ın ahlâkını âdetâ aynen alacak, tam olarak onun şahsiyetini kazanacak, onun potasında eriyecek.

Mehmed Zahid Kotku Hocamız Rh.A'i hatırlıyorum, şu kürsüye çıktığı zaman, şu minbere çıktığı zaman göz göze geleceğiz diye başımızı kaldırmaya cesaretimiz olmazdı. Öyle yüksek sesle bir hutbe îrâd ederdi ki, tüylerimiz diken diken olurdu, gözlerimizden yaş boşanırdı.

Demek ki, o haliyle de Peygamber Efendimiz'in sünnetine tam uyuyormuş. Normalde o kadar halim-selim insan...

“—Allah Allah! İnince bizi dövecek mi, parçalayacak mı, asacak mı, kesecek mi?” der insan.

İndiği zaman hiçbir şey yok. Ama oraya çıktığı zaman kimsenin onun yüzüne bakmaya cesareti olmazdı. Anlıyoruz ki Rasûlullah'a uyma gayretiyle böyle yapardı.

Ali Rıza Sağman diye bir zât vardı, ziyaretine gittik. Yaşlı kimsedir, meşhur kimsedir. Tecvid yazmış. Kendisinin daha başka şöhreti, meziyetleri de var. Bizim nereden geldiğimizi, kimden olduğumuzu anlayınca, ilk hatırında yer etmiş olan şey olarak Hocamız'ın hutbelerini söyledi. Mehmed Zahid Hocamız'ı, meclisimizdeki bir başkasına anlatıyor:

“—O mübareğin hutbeleri dehşet olurdu, şahâne olurdu, muazzam olurdu.” diyor.

Neden? Allah'ın dinini kullara öğretmek için. Bu işte gevşeklik olmaz; onun için.

Geç söyledik, geç kaldık diye çok üzülüyorum. İnşaallah bundan sonra geç kalmayalım:

“—Şu yılbaşında bir tane müslümanın tenezzül edip de bu eğlencelere tevessül etmemesi lâzımdı. Hepimizin o gün inadına yatsı namazını kılar kılmaz erkenden yatmamız lâzımdı. Radyoyu, televizyonu o gün haber dinlemek için bile açmamamız lâzımdı. Geceleyin teheccüd namazına kalkmamız lâzımdı.

“—Yâ Rabbi! Ben bu zalimlerden değilim. Yâ

Rabbi! Ben bu kâfirlerden değilim. Yâ Rabbi! Ben bu günahkârlardan değilim. Ne yaptıklarına rızam var, ne kendilerine sevgim var... Yâ Rabbi, ben senin kulunum, ben senin rızanı istiyorum. Öl dediğin yerde ölmeye hazırım, kal dediğin yerde kalmaya hazırım yâ Rabbi!

Senin emirlerin benim için güzel, senin yasakların benim için güzel. Sen bana içkiyi yasaklamışsın, ne güzel bir yasak! Sen bana çalgı dinlemeyi, şarkı dinlemeyi, çalgıcı seyretmeyi, çengi oynamayı yasaklamışsın, ne güzel yapmışsın, tamam yâ Rabbi! Her emrin güzel! Lütfun da hoş, kahrın da hoş. Haramın da yerinde, helâlin de yerinde.” diye, o duyguyla dua etmeliydik.

Söyleyebildiğimiz yerlerde söyledik ama az oldu. Belki herkese duyuramadık, belki mecmualarımızda daha önceden yazıp ikaz etmemiz lazımdı.

d. Haksızlık Karşısında Susmak Yok!

Emr-i ma'ruf nehy-i münker yapacağız. Her biriniz yapacaksınız. Bir kişi olarak benim burada söylemem yetmez. Bir hoca öbür tarafta söylediği zaman yetmez. Bütün cemaat bütün çevresine söyleyecek.

“—Bırakın bu günahları, bırakın bu içkiyi, bırakın bu kumarı, bırakın bu rezaletleri, bırakın bu kâfirlerin pis âdetlerini. Teknolojisini alamıyorsunuz, çalışma düzenini alamıyorsunuz, metodu alamıyorsunuz; rezaletlerini alıyorsunuz. İyilikleri kendilerine kalıyor, pisliklerini siz alıyorsunuz, yağmalıyorsunuz. Bu ne biçim man-

tıktır, akıldır?” diye uyardığımız lâzım!

Allah hepimize dinimiz için çalışma aşkı, şevki, gayreti, azmi, celâleti, şecâati versin... Hakk'ı hak olarak bilip onu her yerde icra etmeyi ve söylemeyi nasib eylesin...

Halim-selim olan Peygamber Efendimiz hutbe îrâd edeceği zaman böyle yapardı. Buradan hatırıma gelen bir başka noktaya geçiyorum:

Çok kıymetli kardeşlerimiz var; Allah babalarından analarından, büyüklerinden razı olsun, kendilerine de zihin açıklığı versin. Din ilmini öğrenmeye geçmişler, Kur'an kurslarında okuyorlar, ilâhiyat fakültelerinde okuyorlar. Halim-selim olmaya alışmışlar. Ensesine vur, ağzından lokmasını al. Sesi çıkmaz, gık demez.

Yook, öyle yok, öyle olmayacaksınız! Babayiğit olacaksınız, yüksek sesli olacaksınız. Şu minbere çıktığınız zaman caminin kubbesi hop oturup hop kalkacak; öyle konuşacaksınız. Bağıracaksınız bu cemaate;

“—Utanmıyor musunuz? Bu günahı nasıl işliyorsunuz?” diyeceksin. Titreyecek o da, korkacak.

“—Bu hoca burada bana bağırıyor. Yarın Rabbim bana gazap ederse ‘niye bunu böyle yaptın’ derse halim nice olur?” diyecek, ürperecek, günahlara düşmeyecek.

Mız mız mız, sessiz sessiz olmayacağız. O kardeşlerim de seslerini yükseltmenin çaresine baksınlar. Yumurta mı içecekler, koşu mu yapacaklar, sabah akşam yüksek sesle konuşup seslerini terbiye mi edecekler ne yapacaklarsa

yapsınlar.

Bak ashâb-ı kiram:

“—Peygamber Efendimiz’in gözleri kızarırdı, sesi yükselirdi, gazabı şiddetlenirdi.” diyor.

Halim-selimdi; raûf ve rahîm peygamberdi, hilim sıfatı ile muttasıf idi, sakindi, sessizdi, güleç yüzlüydü ama gel bakalım bir de onu minberde seyret. Camiye girdiği zaman kimse kaşını kaldırıp, başını çevirip de bakamazdı. Bir fırsattan istifade, şöyle bir kıydan kenardan baksa ya, bakamazdı. Ona olan hürmetinden, saygısından, kendisini kaplamış olan heybetinden bakamazdı. Bir keresinde uzak diyarlardan gelen bir bedevî Peygamber Efendimiz’in oturduğu yere, meclisine girmiş. Başlamış tıklar tıklar eli ayağı titremeye.

Neden? Karşısındaki Allah’ın Rasûlü, ondan tir tir titriyor. Böyle bir heybet almış. Peygamber Efendimiz’in korkusu bir aylık mesafede düşmanın kalbini küt küt attırırdı. Bir aylık mesafe, bir günlük mesafe değil. Bir ay ötedeki düşmanın ödü patlardı. Âdetâ manyetik tesir orada derhal kendisini gösterirdi. Hani mıknatıs toplu iğneye yaklaştığı zaman uzaktayken onu kıpırdatıyor ya, Peygamber Efendimiz’in de peygamberlik tesiri bir aylık mesafede düşmanın yüreğini yerinden hoplatırdı.

“—Acaba Hz. Muhammed bize saldırır mı, acaba Hz. Muhammed bize bir şey yapar mı?” diye müşrik kabilelerin, o hainlerin, o zalimlerin reislerinin de, kendilerinin de ödü patlardı.

Onun için müslümanın İslâm’ın güzel taraflarını

iyi öğrenmesi lâzım. İslâm'ın evsafını tam bellemesi lazım! Açıyoruz radyoyu, açıyoruz televizyonu; biz de çıktık, biz de konuştuk zaman zaman.

“—Müslümanlık güzel iyi hoş, müsamaha, sevgi...”

Tamam, âmennâ ve saddaknâ. İslâm sevgi dinidir, müsamaha dinidir, kardeşlik arkadaşlık dinidir ama bu, sayfanın bir tarafı. Bir de öbür tarafını söyle bakalım:

“—Cihad dinidir, haramlara karşı celadetli olmak dinidir. Kâfire fırsat vermemek, kâfire uymamak, kâfire müşrike muhalefet etmek dinidir.”

Peygamber Efendimiz:

“—Onlar 10 Muharrem'de oruç tutuyorlar.” diye oruç tutuşlarına bile muhalefet ediyor.

Onlar saçlarını boyamazlarmış; “Siz boyayın.” diyor.

Onlar bıyıklarını uzatırlarmış, sakallarını keserlermiş; “Siz bıyıklarınızı kısaltın, sakallarınızı uzatın.” diyor.

Basit şeylerde, yani dışa ait görünümelerde bile böyle yaparken onların imansızlıklarının, batıl akîdelerinin gereği olan bir şeyi nasıl yaparsınız?

O hıristiyan o çam ağacını oraya, “Hz. İsa inecek.” diye dikiyor.

Şaşkın adam, senin dünyadan haberin yok! Çarşıdan alıyorsun çamı, getiriyorsun evine, çocukların karşısına dikiyorsun, üstünü de

süslüyorsun. Aptal! O seni aldatıyor. O sana dinî inancının gereğini yaptırıyor. Ondan sonra kıs kıs gülüyor.

Bizim mühendis kardeşlerimizden bir grup, bu trenlerin elektrikli trene dönüştürülmesi münasebetiyle Fransa'ya giden resmî teknik heyetin içindeymiş. Bu elektrifikasyon işlerini yapan, cihazlarını üreten fabrikanın genel müdürü, yağlı müşteri, bunları köşküne çağırmış. Zengin adam, mâlikânesi var. Fabrikatör. Kim bilir belki aslen yahudi... İçeri girmişler, bir masa kurulmuş. Bizim arkadaş müslüman ama ne yapsın, heyetten ayrılamıyor. Masanın etrafına dizilmişler. Ondan sonra fabrikatör, evin hanımı, yetişkin genç kızı “Hoş geldiniz!” demiş. Masaya oturmuşlar, bir taraftan yemek yiyorlar. Evin kızı bizim arkadaşlardan bir tanesine;

“—Evli misiniz?” diye soruyor.

“—Evliyim” diyor mühendis.

“—Eşiniz çocuğunuz var mı?”

“—Var...”

“—Resimleri var mı yanınızda, görebilir miyim?”

“—Tabii” diyor, çıkarıyor, gösteriyor. Gelin damat yan yana, kol kola resim çektirirler ya işte öyle bir poz. Onu cüzdanında saklıyormuş, göstermiş.

Fransız fabrikatörün kızı bu resmi görünce:

“—Aaa!” diye hayret nidası atmış.

“—Niye hayret ediyorsun.” diye sormuş.

“—Sizin düğünlerinizde gelinler böyle mi giyinir?” “—Evet, böyle giyinir.”

“—E, bu bizim düğüne giderken, papazın yanına nikâha giderken giydiğimiz kilise kıyafetimiz.” demiş.

Bak ben bunu birkaç defa daha başka vaazlarda da söyledim muhterem kardeşlerim. O zamana kadar hiç farkında değildim. Çünkü biz bir yeni nesiliz, değiştik biz. Nesiller geldi, geçti, değiştik. Hiç farkında değildim. “Gelin deyince beyaz olur, beyaz duvaklı olur.” diye hiç farkına varmamışım, düşünmemişim. O mühendis arkadaş bu hatırayı anlatınca düşündüm.

“—Bizde gelin nasıl olurdu? Siz de düşünün bakalım!”

Muhterem kardeşlerim! Bizde gelin allı pullu olurdu. Allı pullu gelin değil miydi?

Masallarda da allı pullu gelindi. Gelin örtünürdü, başına altınlar takılmış fes gibi bir şey takardı. Onun adına ne derler bilmiyorum artık, unuttum. Duvak da değil. Onun üstüne bir al renkli, kırmızı renkli örtü örterdi, yüzü görünmezdi. Her tarafı kapalı... O al örtünün üstü de süslü, pullu olurdu. “Allı pullu gelin.” Böyle giderdi.

Evinden çıkarken iki tarafına çarşaf gererlerdi. Ata binip giderdi, yüzü görünmezdi. Artık anasının babasının evinden çıkıyor, öbür tarafa gidiyor. Anası babası, yakınları, yerlere bir avuç para saçarlardı. Çoluk çocuk herkes “parayı alacağız” derken, gelin geçer giderdi. Herkesin dikkati başka tarafa çekilmişken yürür, geçer

giderdi.

Bizim yakın zamana kadar allı pullu olan gelinimiz, nasıl oldu da beyaz oldu? Nasıl oldu da tüllü duvaklı oldu? Nasıl oldu da berberde saç yaptırıp saçını gösterici oldu? Nasıl oldu da nikâhtan sonra güveyin tülü kaldırıp gelini öpmesi âdet haline geldi?

e. Hıristiyanlar Bizi Kandırdı

Muhterem kardeşlerim!

Hıristiyanlar sizi ve bizi kandırdı, koca bir nesli kandırdılar, kendi örf ve âdetlerini bize yutturdular. Millet yuttuğunun farkında bile değil. Yutturdular. Bizim halkımıza kendi düğününü bıraktırdılar; kendilerinin usullerini, kendi danslarını getirdiler. Evet, bizde oyun vardı; zeybek, horon, halay vesaire vardı. Onu değiştirdiler, kendi danslarını getirdiler.

Bizim allı pullu gelinliği değiştirdiler, kendi beyaz gelinliklerini getirdiler. Bizim el sıkış tarzımızı götürdüler, kendi el sıkış tarzlarını getirdiler. Bizim oturma kalkmamızı değiştirdiler, kendilerininkini getirdiler. Farkına varmadan bizi kendilerine benzettiler, bittik. Şimdi artık biz yılbaşında bağırıyoruz:

“—Ey kalabalıklar, ey akılsızlar! Aklınızı başınıza toplayın. Nereye gidiyorsunuz, ne yapıyorsunuz? Allah’a âsî olmak, günah işlemekte bu kadar aceleniz niye? Cehenneme bir an önce düşmek için bu telaşınız ne böyle? Allah’tan korkmaz mısınız?” diyoruz.

Adam altmış yıl, yüz yıl çalışmış. Burada

okullar kurmuş, misyonerler vazifelendirmiş, mecmualar çıkarmış, gazeteler çıkarmış, seni benzetmiş.

Hani biz ne deriz?

“—Yolda birisi bana çattı, ben de bir giriştim ona, iyi bir benzettim.”

Ne demek?

“—Canına okudum, yere serdim.” demek.

Bunlar da hiç farkında olmadan bizi benzetmişler. Ceketimiz onların ceketidir; istersen buradan, istersen Münih'ten, istersen Amerika'dan al. Ceket aynıdır, palto aynıdır. İster burada tıraş ol ister Münih'te ister Amerika'da, tıraş aynı tıraştır. Nasıl olsa o sakallar gidecek, buldozerle kazınacak, kesilecek. Bıyıklar tıraşlanacak nasıl olsa, hiç farkı yok.

Ayakkabıyı oradan da alabilirsin, buradan da alabilirsin, fark etmez. Bizim ayakkabımız farklıydı, gömleğimiz farklıydı. Bir Frenk gömleği vardı, o başkaydı, şimdi onu giyiyoruz. Bir bizim kendi pabucumuz vardı; o değişti, başkası geldi.

Muhterem kardeşlerim!

Neyimiz varsa değiştirdiler. Tüm detayıyla teferruatıyla bu milletin kültürünü değiştirdiler. Biz bunu balığın oltayı yuttuğu gibi yuttuk. Şimdi bizi yukarı çekiyorlar da çıkmak istemiyoruz, çırpınıyoruz. Geçmiş ola! Sen oltayı yuttun, kanca karnına gitti bir kere, ne kadar çırpınsan faydası yok. Yukarı çıkarılacaksın, tavaya gireceksin, cızır cızır kızaracaksın, onların

lokması olacaksınız.

Allah hepimize gayret kuvvet versin, şuur versin...

Dünyada böyle olmak ayrı... Allah'ın yoluna karşı gelen, Allah'ın emrini tutmayan, Allah'a âsî olan, günahlara dalan, Allah'ın gazabını kazanan bir kul dünyada mahv olur. Bu tamam. Ama yetmeyecek, bu ceza bu kadarla kalmayacak. Âhirette de ebedî azaba uğrayacaklar.

Millet ne hale geldi?

Uğraşyoruz, didiniyoruz, dört tane mecmua çıkarıyoruz. Bizim nasıl bir mecmua çıkarttığımızdan kimsenin haberi yok, desteği de yok. Ne okur, ne alır. Anlatmıyor değiliz, anlatmaya çalışıyoruz bunları ama ötekiler milyonla basıyor.

Bizim tüccar arkadaşlardan birisi, bu neşriyatı yapan bir gazetenin sahibiyle tanışıyormuş.

“—Beyefendi! Gazetenizde şu çıplak resimleri basıyorsunuz, siz kibar bir beyefendisiniz, ayıp olmuyor mu, niye böyle yapıyorsunuz?”

“—Aziz dostum! Ben bunu bastığım zaman tirajım yüzde 25 artıyor. Ben bu çıplak kadının resmini bastım mı, halk bunu alıyor.” demiş.

O kaportacılar, çıraklardan, sanayi mahallesindeki işçilerden bir tanesi o müstehcen gazeteyi aldı mı, on tanesi de onun etrafına yığılıp bakıyorlar. Öğle tatilinde bir ellerinde bira şişesi, bir ellerinde sandviç, karşılarında çıplak resimli gazete... Bir birayı içiyor, bir sandviçi

ısıyor, bir gazeteyi seyrediyor. Ondan sonra da vakit kaldığı zaman kâğıdı toplatıyor, orada biraz maç yapıyor. Çalışma saati geldi mi yine çekici eline alıyor, yine otomobilin altına giriyor, tak tuk, tak tuk kaportasına devam ediyor.

Millet bu hale geldi. Her şeyi değişti.

Tabi bunların hepsi bizim vebalimizdir, bizim sorumluluđumuzdur. Güya bu memleketin yüzde doksan dokuzu müslüman.

“—Hadi oradan! Yüzde doksan dokuzu müslüman olsa bu memleket böyle mi olur?”

Sınır kapısından girer girmez hava değişir. Benim arkadaşım Hicaz’a gidiyor:

“—Vallahi hocam, Türkiye’nin sınırlarından çıkınca mânevî hava bir değişiyor, keyfin değişiyor, gelince de tersine oluyor.” diyor.

Tabi günah oldu mu havasına da tesir eder. İnsanda bir sıkıntı olur.

Bu günahları bırakacağız. Ciddi insan olacağız. Allah’a has kul olacağız. Allah’a hesap vereceğimizi bilen insan olacağız. Gafil olmayacağız, cahil olmayacağız. Bu günahları işleyenler de şehit çocukları, gazi çocukları, bu memleketin evlatları.

Bu memlekette gayrimüslim yüzde bir... Belki daha az, bilmiyorum. Çok az. Gayrimüslimler daha az ama bizim evlatlarımız kandırılmış durumda... Bizim ecdadın çoluk çocuğu kandırılmış durumda. Onun için hepimize büyük gayret düşüyor. Herkesin kendi başına cevher olması lazım, çevresinde böyle gayret edip

çalışması lazım! Bunu böylece bilirsiniz.

f. Harpte Hutbe Okuyuşu

1. Rivayet:³

كَانَ إِذَا خَطَبَ فِي الْحَرْبِ خَطَبَ عَلَى قَوْسٍ وَإِذَا
خَطَبَ فِي الْجُمُعَةِ خَطَبَ عَلَى عَصَا

(ه.ك.هق عن سعد القرظي)

RE. 531/3 (*Kâne izâ hataba fi'l-harbi hataba alâ kavsin*) “Peygamber SAS Efendimiz, harpte hutbe îrâd edeceği zaman yay üzerine dayanırdı.” O zaman ok ve yay var, silah o... Yayın üzerine dayanırdı. (*Ve izâ hataba fil-cumuati hataba alâ asâ*) “Cuma günü hutbe okuyacağı zaman da asâsına dayanır, hutbeyi öyle îrâd ederdi.”

Bir başka rivayette de:⁴

كَانَ إِذَا خَطَبَ يَعْتَمِدُ عَلَى عَنزَةٍ أَوْ عَصَا

(الشافعي عن عطاء مرسلًا)

³ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.414, no:1097; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.206, no:5542; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.433, no:3216; Sa'd el-Karzî RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.314; Ebû Nuaym, *Ma'rife-tü's-Sahâbe*, c.IX, s.43, no:2805; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.64, no:17975; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.186, no:6657.

⁴ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.64, no:17976; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.186, no:6658.

RE. 531/4 (*Kâne izâ hataba, ya'temidü alâ anezetin ev asâ*) “Hutbe okuduğu zaman, bir mızrak üzerine veya bir âsâ üzerine dayanarak hutbe îrâd ederdi.” diye bildiriliyor.

Muhterem kardeşlerim!

Âsâ edinmek de sevaplı bir şey. İnsanın gezerken âsâ ile dolaşması da iyi bir şey. Demek ki Peygamber Efendimiz ya bir kısa mızrak gibi bir şey ya da bir âsâ, baston -ama kıvrık değil- gibi bir şeye dayanarak hutbe îrâd ederdi.

g. Bir Hanıma Talip Olması

1. Rivayet:⁵

كَانَ إِذَا خَطَبَ الْمَرْأَةَ قَالَ اذْكُرُوا لَهَا جَفْنَةً
سَعْدِ بْنِ عَبَّادَةَ

(ابن سعد عن أبي بكر بن محمد بن عمرو بن حزم وعن عاصم بن عمر بن قتادة مرسلًا)

RE. 531/5 (*Kâne izâ hatabe'l-mer'ete, kâle: Üzkürû lehâ cefnete sa'di'bni ubâdeh*)

“Peygamber Efendimiz bir kadının nikâhına talip olduğu zaman; ‘Sa’d ibn-i Ubâde’nin yemek kazanını ona hatırlatıverin!’ derdi.”

Böyle bir kazan vardı, büyük yemek tenceresi... Zevcelerinin evlerinde bir gün onda, bir gün onda dolaşırdı. “Bolluk, bereket, refah var!” mânâsına...

⁵ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XX, s.256, no:4648; İbn-i Sa’d, *Tabâkat*, c.VIII, s.162; Ebû Bekir ibn-i Muhammed ibn-i Amr ibn-i Hâzım Rh.A’ten. *Kenzü'l-Ummal*, c.VII, s.127, no:18325; *Ca-miü's-Sağir*, c.II, s.186, no:6659.

2, Rivayet:⁶

كَانَ إِذَا خَطَبَ فَرُدَّ لَمْ يَعُدْ فَخَطَبَ امْرَأَةً فَأَبَتْ ثُمَّ
عَادَتْ فَقَالَ قَدِ التَّحَفْنَا لِخَافًا غَيْرِكَ

(ابن سعد عن مجاهد مرسلًا)

RE. 531/6 (*Kâne izâ hatabe ferüdde, lem yeud fehatabe'mreeten, feebet sümmе âdet, kâle: Kad ilhefnâ lihâfen gayrek*)

“Peygamber Efendimiz evliliği münasebetiyle bir kimseye müracaat etti de olumsuz cevap aldı mı, bir daha ısrar etmezdi.”

Nitekim bir keresinde bir kadının nikâhına talip oldu. O da bir bahane söyleyerek kabul etmedi. Sonradan, “Kabul ediyorum.” diye haber gönderdi ama, o zaman da Peygamber Efendimiz SAS:

“—Biz senden başka bir örtüye büründük. Başka bir kimseyle nikâhımız tamam oldu, artık ihtiyaç kalmadı.” dedi.

Bir defa teklif ediyor, ondan sonra ısrar etmiyor.

Bu bizim nikâhlanacak kardeşlerimize de öğüt olabilir. Gidiyorlar, istiyorlar, bir daha istiyorlar, bir daha istiyorlar, o reddediyor. Kabul ettiyse etti, etmediyse başka hayırlı bir kimse arayabilir. Tabi ararken kadın da olsa, erkek de olsa dindar kimse arayacak. Vasıf dindarlık olacak. Dindar olan kimseyi canına

⁶ İbn-i Sa'd, *Tabâkat*, c.VIII, s.160; Mücâhid Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.128, no:18326; *Camii's-Sağir*, c.II, s.186, no:6660.

minnet bilecek.

h. Evde Yumuşak Huylu ve Güteryüzlü İdi

Şimdi o ilk okuduğumuz bölüme geliyoruz. Hani “Hutbeye çıktığı zaman gözleri kızarırdı, sesi yükselirdi, gazabı artardı.” Onun karşılığında size hatırlatmak istediğim öbür rivayeti okumaya sıra geldi.

İbn-i Asâkir Hz. Âişe Validemiz’den rivayet eylemiş:⁷

كَانَ إِذَا خَلَا بِنِسَائِهِ أَلَيْنَ النَّاسِ وَأَكْرَمَ النَّاسِ
ضَحَّاكَ بَسَامًا

(ابن سعدكر. عن عائشة)

RE. 531/7 (*Kâne izâ halâ bi-nisâihî, elyene’n-nâsi ve ekreme’nnâsi, dahhâken bessâmâ*)

(*Kâne izâ halâ bi-nisâihî*) “Peygamber SAS Efendimiz evine gelip de hanımlarından biriyle baş başa kaldığı zaman, (*kâne elyene’n-nâsi*) insanların en yumuşağı, en halim-selimi, en tatlısı olurdu. (*Ve ekreme’n-nâsi*) ‘Ve insanların en asili, en cömerdi, en asaletlisi, en yumuşağı, en tatlı dillisi olurdu.’ (*Dahhâken*) Güleç yüzlü, (*bessâmen*) mütebessim, tebessümlü.” Ama *dahik* değil de *dahhakan*; yani mübalağalı ism-i fâil sigasıyla söylenmiş, çok güleç yüzlü demek.

⁷ İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.III, s.1008, no:1750; İbn-i Sa’d, *Tabâkât*, c.I, s.365; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.III, s.384; Ebü’ş-Şeyh, *Ahlâku’n-Nebiyi*, c.I, s.24, no:22; Hz. Aişe RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.VII, s.128, no:18327; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.186, no:6661.

“Çok gülerdi ve çok mütebessim dururdu.”
Evinize gittiğinizde bu hadîs-i şerîfi unutmayın!

Peygamber SAS nasılmış? İnsanların en yumuşağı imiş. Peygamber SAS Efendimiz evinde insanların en cömerdiymiş. Çok gülermiş. Çok gülmekten maksat kahkahayla gülmek değil.

“Rasûlüllah Efendimiz kahkaha ile gülmezdi ama çok güleç yüzlüydü, çok tebessüm ederdi. Kaşları çatık durmazdı.”

Çünkü senin hakikaten bir derdin olsa, düşünceli bile dursan, ev halkına bir hüznün çöker.

“—Ne var, bir şey mi oldu? Bir sıkıntın mı var? Ödemelerde bir zorluk mu var? Canını bir şey mi sıktı? Karnın mı ağrıyor? Başın mı ağrıyor? Derdin nedir?” diye sorarlar, herkese bir üzüntü çöker, evin neşesi söner.

“—Onun için eve gittiğimiz zaman nasıl olacaktınız?”

En yumuşak, en asil, en cömert, mütebessim, tatlı dilli, güleç yüzlü olacaktınız.

“—Neden?”

Peygamber Efendimiz öyleymiş de ondan.

Bir yerde vaaz ederken bana kâğıt gönderdiler de sordular:

“—İslâm’da kadını dövmek var mı?”

“—Eğer bir kadının serkeşliğinden, yuvayı bozacak durumlar meydana getirmesinden, yüz çevirmesinden korkarsanız, ‘iş fenaya varacak’ diye o zaman vurabilirsiniz.” diye âyet-i kerîme bildiriyor. Allah’ın kitabı böyle bildiriyor.

Tamam. Ama kadın serkeş olursa, huysuz olursa, söz dinlemez olursa, yola getirmek için.

Peygamber SAS Efendimiz kendisi hiç vurmadı. Asıl ölçü Peygamber SAS Efendimiz'dir. Hiçbir şekilde hiçbir hanımına el kaldırmadı. Yanına hizmeti için gelmiş olan Enes RA şöyle diyor:

“—Sekiz sene yanında bulundum; bir iş için bana ‘Niçin böyle yaptın?’ demedi. Yapmadığım bir iş için ‘Niçin yapmadın?’ demedi.”

Bir ağa, yanında birisini çalıştırdı mı;

“—A Evladım! Hani sen bizim hizmetimizdesin, böyle iş yapılır mı, niye böyle yaptın?” der, bastonu indirir, kırbacı indirir, bağırır çağırır; “Allah kahretsin!” der; “Gözüme görünme, şimdi seni parçalarım” der; “Asarım, keserim.” der.

Peygamber SAS'in yanında sekiz sene çalışıyor da; “Niye bunu böyle yaptın yavrum?” bile demiyor. Bu kadar. Nümune alacaksan onu al. Peygamber Efendimiz böyleydi.

Zeyd ibn-i Hârise RA kabilesinden alınmıştı, kaçırılmıştı. Anası babası araya sora izini buldular. Bunu almışlar kaçırılmışlar. Nihayet;

“—Mekke'de, Muhammed denilen kişinin yanındaymış.” diye haber aldılar.

Geldiler, Peygamber SAS Efendimiz'den çocuklarını istediler. Dediler ki;

“—Yâ Rasûlallah! Bu çocuk bizim çocuğumuzdur, kaçırılmış, onu bize ver.”

Peygamber Efendimiz;

“—Hiç kimse beni sevip beni istedikten sonra ona yanımdan git diyemem. Sorun, kendisi sizi tercih ederse sizinle gidebilir, müsaade ediyorum.” dedi.

Babası, amcası gittiler; Zeyd RA’a;

“—Evladım hadi gel!” dediler.

“—Ben Rasûlüllah’ı bırakmam.” dedi.

Yapabiliyor musun? Sekiz sene yanında çalıştırdığın insanı anasının babasının yanına gitmeyecek kadar kendine bağlayabiliyor musun? İşte *fenâ fi’r-rasûl* bu!.. Hadi Rasûlüllah gibi ol bakalım! Kadını çekersin bir köşeye, pataklarsın, bağırırsın çağırırsın;

“—Yemeğin dibi niye yandı? Niye vaktinde yemek hazır olmadı? Niye bu çorabın burası böyle? Niye şunu yıkamadın?”

Tabi ağasın, evin patronusun, elbette yaparsın. Bizim Türk erkekleri kazak olurlar. Erkek içeri girdiği zaman kadın masanın altına saklanmalı. “Heyt” diye bıyığını bir burduğu zaman, kadın kaçacak delik aramalı... Erkeklik dediğin bu! Bizim millet böyle anlıyor. Halbuki Müslümanlık öyle değil.

Yarın insanlar, beraber yaşadıkları akrabalar bile birbirlerinden kaçacak:

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ
وَبَنِيهِ لِكُلِّ امْرِيٍّ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

(عبس: ۲۷-۳۴)

(*Yevme yefirrü'l-mer'ü min ahîh. Ve ümmihî ve ebîh. Ve sâhibetihî ve benîh. Li-küllî'mriin minhüm yevme izin şe'nün*

yuğñîh.) [O gün kişi kardeşinden, annesinden ve babasından, hanımından ve çocuklarından kaçır. O gün herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır.] (Abese, 80/34-37)

(*Yevme yefirrü'l-mer'ü min ahîh*) “O gün, o kıyamet gününde, o hesap zamanında kişi kardeşinden kaçacak. ‘Aman bu beni görmesin hakkını ister, ben ona şu zamanda şöyle yapmıştım, böyle vurmuşum, böyle oyuncağını almıştım ve saire.” (*Ve ümmihî ve ebîhi*) “Anasından ve babasından kaçacak.” “Onlara evlatlık yapamadım, üzerimde çok hakları var.” diye kaçmaya çalışacak. (*Ve sâhibetihî ve benîhi*) “Karısından, çoluk çocuğundan kaçacak.” O gün herkes hesap korkusundan birbirinden kaçacak. Gelir benden hakkını ister; pataklamıştım, dövmüş-tüm, sövmüş-tüm, hakkını yemiştım, mirasını gasp etmiş-tım, iyi bakmamış-tım, haklarına riayet etmemiş-tım, yüzünü güldürmemiş-tım.

Kadın; “Ben senin evine geldim geleli hiç yüzüm gülmedi. Anamın babamın evinde bir tanecik kızlarıydım, ne kadar iyi durumdaydım; senin evine geldim, itile kakıla, dövüle sövüle gençliğim gitti, her şeyim gitti.” diye içinde ah var. Şu anda bir şey diyemiyor, çünkü adam kuvvetli; ama ahirette diyecek.

Tanıdığımız bir kimse var. Amcası yeğenine fazla efeleniyor. Efe yani adamlar bile karşısında duramaz. Yeğeni de iyi bir kızcağız, Allah

ikisine de rahmet eylesin. Amcasını sokağın köşesinde görse korkusundan altına kaçırmış, öyle korkutmuş amcası.

Muhterem kardeşlerim! Allah bana gösterdi; bir zaman geldi o amcanın karısı bu küçük yeğene:

“—Hadi şu bizim efendiye hakkını helal ediver. Evvelce sana biraz vurmuş kırmış, seni korkutmuş ama affet, haklarını helâl et.” diye yalvarıyordu.

O da diyor ki:

“—Etmem!”

“Etmem!” derken içinde yanan ateşi görüyorsun, ağzını bir açsa etrafı yakacak. “Ona haklarımı helâl etmem, hesabını soracağım, isteyeceğim.” diyordu.

İster, muhterem kardeşlerim ister, hak sahibi başı sıkışınca gelir ister. Onun için kimsenin hakkını yememek lazım. Dervişlik o. Yâr olup bâr olmamak. Yani dost ol, kimseye yük olma, kimsenin hakkını yeme. Asıl kurnazlık, asıl kazanç bu.

Karın senden memnun olsun, çocuğun senden memnun olsun. Kadın isen, kocan senden memnun olsun. Hayattayken etrafında kimlerle beşerî alâkaların olduysa herkes senden memnun olsun.

Rasûlüllah Efendimiz öyleydi; affediciydi, bağışlayıcıydı, yumuşak dilliydi, tatlı hareket ederdi. Eve girdiği zaman insanların en güleç yüzlüsü olurdu. İsteseydi sert durabilirdi, isteseydi kendi başı önüne eğik, sessiz sedasız

durabilirdi. Belki biz; “Bir peygamber nasıl olur?” diye hayal etsek, kendi kendimize başka türlü bir çehre düşünürüz ama Rasûlüllah Efendimiz evine geldi mi insanların en yumuşak huylusuydu.

Sözü yine Mehmed Zahid Kotku Hocamız’a getirelim. Ben Hocamız’ın damadıyım; Rahmetullahi aleyh evin içinde son derece latifeci, son derece tatlıydı. Sofrada latife ederdi, bizimle latife ederdi, güleç yüzlüydü. Şöyle köşe başına, minderin köşesine oturup da elini yastığın üzerine uzattığı, sarığını da şöyle arkaya doğru attığı zaman yüzü güneş gibi parlardı. Güleç yüzlüydü.

Eh cenazesinde de herkes oradaydı. Şehzadebaşı’na kadar, Belediye Sarayı’nın yanına kadar trafik aksadı. Kalabalık oralara kadar geldi. Cenaze namazında Esnaf Hastanesi’nin orada imama uydular, öyle durdular. Süleymaniye neresi, Esnaf Hastanesi neresi?

Arap şairlerinden birisi yazmış, Türkçe’ye tercüme etmişler, güzel bir şiir var. Diyor ki:

Yâdında mı doğduğun zamanlar, Sen ağlar idin, gülerdi âlem; Bir öyle ömür geçir ki, olsun Mevtin sana hande, halka mâtem⁸

“Doğduğun zamanı, doğduğun saatleri hatırlıyor musun?” Nereden hatırlayacak, kimse bilmez o zamanı, ancak başkaları anlatırsa bilebilir.

⁸ Arapçası:

Ente’llezî veledetke ümmüke bâkiyen Ve’n-nâsü havleke yed-hakûne sürûren Fa’mel li-yevmin tekûnü izâ bekev Fî yevmi mevtike dâhiken mesrûren

“Doğduğun zamanı hatırlıyor musun? Sen ağlıyordun, herkes gülüyordu. ‘Yeni bir çocuğumuz dünyaya geldi, mâşaallah!’ Cıyak cıyak bağıyor yumurcak ama, bağırsın bakalım iyidir, ciğerleri açılır. Herkes sevincinden müjdeliyordu; ‘Bir çocuğumuz oldu, bir çocuğumuz oldu.’ diye. Sen ağlıyordun, onlar gülüyorlardı. Öyle bir ömür geçir ki, öyle güzel işler yap ki, öyle güzel huylu ol ki, öyle tatlı dilli ol ki, sen öldüğün zaman gül ama, halk ağlasın.”

Yapabiliyor muyuz? Ahirete güle güle gitmek ne demek? “Allah’ın rahmetine erip gitmek” demek. Gözünden perde kalkacak, cennetteki makamlarını görecek, cennete gideceğini bilecek; o zaman seve seve canını verir, ruhu kuş uçar gibi uçar gider. Cennât- ı âliyâta gider. Güle güle gitmek ne güzel şey!

Arkadakiler niye ağlıyor?

“—Böyle bir kâmil, böyle bir güzel, böyle bir halis, böyle bir iyi insanı kaybettik.” diye ağlıyor. Yapabilirsen böyle yap.

Yapamazsan! Hani bir memuriyet olsa; “Ben bu işi beceremiyorum.” der, bir istifa dilekçesi verirsin, o da seni affeder, istifanı kabul eder, o memuriyetten ayrılırsın. Bu memuriyet de değil, bu hayat, bu Müslümanlık. Mecbursun iyi insan olmaya, mecburuz.

Ne yapıp yapıp mutlaka Allah’ın rızasını kazanmalıyız! Ne yapıp yapıp mutlaka iyi kul olmalıyız! Ne yapıp yapıp mutlaka ömrümüzü Allah’ın istediği şekilde geçirmeye göre

düzenlemeliyiz! Giyimimizden kuşamımızdan, oturmamızdan kalkmamızdan, konuşmamızdan muamelemize kadar her şeyimiz İslâm'ca olmalı.

Bunun başka çaresi yok. İstifa etmekle de iş bitmez. Kaçmak yok, kurtuluş yok. Şu hayata gelmişsin yaşıyorsun, bu imtihanda mutlaka başarmak zorundasın. Çünkü bu imtihanın ikmali yok. Sınıfta kalıp bir daha girmek yok. İmtihanı kaybettin mi cehenneme gidiyorsun, kazandın mı cennete gidiyorsun. İşin şakası yok.

Onun için Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Benin dünya ile ne işim var? Bir ağacın gölgesinde gölgelenen yolcu gibiyim. Bir müddet gölgelenip dinlendikten, nefes aldıktan sonra kalkıp gideceğim.”

Cebrail AS haber getiriyor:

“—Yâ Rasûlallah! İstersen Allah-u Teâlâ Hazretleri şu karşındaki dağları altın yapacak.”

“—İstemem yâ Rabbi!” diyor.

Peygamber Efendimiz dünyayı istememiş. Biz de dünyaya dalmışız, sarılmışız. Birisi elimizden almak istese, “Vermem!” diye diretiyoruz; çocuğun yatakta pabucuyla yattığı gibi, hediyesini kucaklayıp öyle yattığı gibi.

“—Ver, sabah yine vereceğim!”

Yok, onunla uyuyacak. Dünyaya öyle sarılmışız, ahireti unutmuşuz, Batılılara benzemişiz, kâfirleri örnek almışız. Tepeden tırnağa bizi döndürmüşler, aldatmışlar, uyutmuşlar, şaşkırtmışlar, sapıtmışlar.

Bu adamlar kendilerine cehennemde arkadaş mı arıyor?

Şeytan arıyor. Bir insan doğru yola girdi mi şeytan sızlar; “elimden kurtuldu” diye ah vah eder. Cehenneme sokacak duruma düşürdü mü de “kandırdım” diye güler.

i. Tuvalete Girerken Okuduğu Dualar

Bu altı hadîs-i şerîf; Peygamber Efendimiz’in def-i hâcet, ihtiyaçlarını gidermek durumlarında nasıl davrandığından ve hangi duaları ettiğinden bahsediyor. Sırayla okuyalım, tercümesini yapalım:

1. Rivayet:⁹

كَانَ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ وَضَعَ خَاتَمَهُ

(د.ت.ن.ه.ح.ب.ك. عن أنس)

RE. 531/8 (*Kâne izâ dehale’l-halâe, vadaa hâtemehû*) “Peygamber SAS Efendimiz büyük abdeste çıkarken, parmağından yüzüğünü çıkarır, bir kenara koyardı.”

2. Rivayet:¹⁰

⁹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.29, no:18; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.359, no:299; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.298, no:670; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.I, s.94, no:454; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VI, s.247, no:3543; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummal, c.VII, s.44, no:17872; *Camiü’s-Sağir*, c.II, s.186, no:6662.

¹⁰ İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.I, s.1, no:5; Taberânî, *Dua*, c.I, s.132, no:358; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.45, no:17874; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXXIII, s.220, no:36109.

كَانَ إِذَا دَخَلَ الْكَنِيفَ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي
أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ

(ش. عن أنس)

RE. 531/9 (*Kâne izâ dehale'l-kenîfe, kâle: Bi'smi'llâhi, allâhümme innî eûzü bike mine'l hubsi ve'l-habâis.*)

“Peygamber SAS Efendimiz helâya girecekleri zaman şöyle dua ederlerdi: (*Bi'smi'llâh*) Allah'ın adıyla başlıyorum. (*Allâhümme innî eûzü bike mine'l-hubsî ve'l-habâis*) Yâ Rabbi! Hubstan ve habâisten sana sığınırım.”

Hubs ne demek? Her kötü, hoşlanılmayan, nahoş şeye *hubs* derler. Hoş olmayan şeye Araplar *hubs* diyorlar. Meselâ, *hubsü'lkelâm*, sözün kötüsü; küfür demek.

Hoş olmayan söz ne olur? Küfür olur.

Hubs-u taam, yemeğin fenası desek, insana zarar veren mânâsına geliyor. Her şeyin hoş olmayan, fena olan şeyine *hubs* derler. *Habâis* de pislik gibi şeylere, maddeten pis olan şeylere derler.

Peygamber Efendimiz, “Hoş olmayan her şeyden, pis olan maddelerden, onlara bulaşmaktan, kirlenmekten sana sığınırım.” demiş oluyor.

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ
وَالْخَبَائِثِ

(*Bismi'llâh, allâhümme innî eûzu bike mine'l-hubsi ve'l-habâis*) Bir duası bu.

3. Rivayet:¹¹

كَانَ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ قَالَ يَا ذَا الْجَلَالِ

(ابن السنی عن عائشة)

RE. 531/10 (*Kâne izâ dehale'l-halâe, kâle: Yâ ze'l-celâl*) “Helâya gireceği zaman, (*Yâ ze'l-celâl!*) “Ey celâl sahibi Allah!” derdi. Yani, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sıfatını düşünerek, “Yâ ze'l-celâl!” diye girerdi.

4. Rivayet:¹²

كَانَ إِذَا دَخَلَ الْغَائِطَ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ
الرَّجْسِ النَّجْسِ الْخَبِيثِ الْمُخْبِثِ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ

(د. فی مراسیله عن الحسن مرسلًا ابن السنی عن أنس ن. د. ت. ه. عن بريدة)

RE. 531/11 (*Kâne izâ dehale'l-gâita, kâle:*

¹¹ İbnü's-Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.I, s.32, no:19; Hz. Aîşe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.45, no:17878; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.186, no:6665.

¹² İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.353, no:295; Taberânî, *Mu'cemü'l-Ke-bîr*, c.VIII, s.210, no:7849; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.179; Ebû Ümâme RA'dan. İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.1, no:3; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Dua*, c.I, s.135, no:367; İbnü's-Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.I, s.44, no:25; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.45, no:17875; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.195, no:17926.

Allâhümme innî eüzü bike mine'r-ricsi'n-necisi'l-habîsi'l-muhbisi's-şeytâni'r-racîm.)

“Büyük abdest için tuvalete girerken, (*Allâhümme innî eüzü bike mine'r-ricsi'n-necisi'l-habîsi'l-muhbisi's-şeytâni'r-racîm*) “Yâ Rabbi! Ben her türlü kirden, murdarlıktan, pis şeylerden, insana pislik bulaştıran şeylerden ve kovulmuş şeytandan sana sığınırım.”

Bu da bir duası. Demek ki çeşitli şekillerde yapıyor. Nasıl aklına uygun düşüyorsa o şekilde dua ederek, Allah'a sığınarak öyle giriyor. Yani, her türlü kötülükten sığınarak öyle girerdi tuvalete, bir duası da bu.

5. Rivayet:¹³

كَانَ إِذَا دَخَلَ الْمِرْفَقَ لَبَسَ حِذَاءَهُ وَغَطَّى رَأْسَهُ

(ابن سعد عن حبيب بن صالح مرسلًا)

RE. 531/12 (*Kâne izâ dehale'l-mirfaka, lebise hıdâehû ve gaddâ re'sehû.*)

Mirfak da tuvalet mânasındaymış.

(*Kâne izâ dehale'l-mirfaka*) “Peygamber SAS Efendimiz tuvalete gireceği zaman, (*lebise hıdâehû ve gaddâ re'sehû*) ayağına bir şey giyerdi ve başını da örterdi.”

6. Rivayet. Sayfanın en sonundaki dua şöyle:¹⁴

¹³ Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdîrü'l-Usûl*, c.IV, s.68; Hubeyb ibn-i Sâlih Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.45, no:17876; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.186, no:6667.

¹⁴ İbnü's-Sinnî, c.I, s.44, no:25, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.353, no:295; Taberânî, *Mu'cemü'l-Ke-*

كَانَ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ
الرَّجْسِ النَّجِسِ الْخَبِيثِ الْمُخْبِثِ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ وَإِذَا خَرَجَ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذَقَنِي
لَذَّتَهُ وَأَبْقَى فِي قُوَّتِهِ وَأَذْهَبَ عَنِّي أَذَاهُ

(ابن السني عن ابن عمر)

RE. 531/13 (*Kâne izâ dehale'l-halâe, kâle: Allâhümme innî eûzü bike mine'r-ricsi'n-necisi'l-habîsi'l-muhbisi's-şeytâni'r-racîm; ve izâ harace, kâle: El-hamdü li'llâhi'llezî ezâkanî lezzetehû ve ebkafiyye kuvvetehû, ve ezhebe annî ezâhü.*)

(*Kâne izâ dehale'l-halâe*) “Tuvalete gireceği zaman derdi ki:

(*Allâhümme innî eûzü bike mine'r-ricsi'n-necisi'l-habîsi'l-muhbisi's-şeytâni'r-racîm*) “Yâ Rabbi, Her türlü kirden, murdarlıktan, başkalarını kirletecek necasetten, taşlanmış şeytandan sana sığınırım.”

(*Ve izâ harace, kâle*) “Tuvaletten çıkarken de: (*El-hamdü li'llâhi'llezî ezâkanî lezzetehû*) ‘Bana yediğim yiyeceklerin lezzetini tattıran, (*ve ebkafiyye kuvvetehû*) onların faydalarını, kuvvetini içimde bıraktıran, (*ve ezhebe annî ezâhü*) ve ezalarından da beni kurtaran Allah’a

bîr, c.VIII, s.210, no:7849; Taberânî, *Dua*, c.I, s.134, no:366; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.179; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan. İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.1, no:6; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.45, no:17877; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.195, no:17926

hamd olsun!’ derdi.”

Ne kadar güzel! Tabi insan yemek yiyor, bir lezzet alıyor.

“—Oh! Çorba çok nefis olmuş, Allah razı olsun, elinize sağlık. Kızarma şahane olmuş, böreği çok güzel yapmışsın, su böreği çok hafif olmuş, bir tane daha ver bakalım. Pilav tane tane olmuş şahane!”

Tabi insan her yemekten bir güzel tat, bir zevk alıyor. “—Bana bu lezzeti tattıran Allah’a hamdolsun!” diyor, bir.

Sonra insan yediği şeyden güç kuvvet buluyor. Hiç tâkati yokken yedi mi gözü açılıyor; neşesi kuvveti yerine geliyor.

Meselâ Ramazan’ı düşünelim: İkindiden sonra bir mayhoşluk, bir halsizlik çöküyor insanın üstüne, kıpırdayacak hâli kalmıyor. Akşam yemeğini yedikten sonra bir keyfi geliyor; suyu içtikten sonra gözleri açılıyor, canlanıyor. Yediği şeyden bir kuvvet kazanıyor.

“—Bana bu yediğim şeyin lezzetini tattıran, kuvvetini içimde bırakan ve yaramayan ezasından da beni kurtaran Allah’a hamdolsun!” diye dua ederdi.

Aziz kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz’i görüyorsunuz; her anında, her halinde Allah’a dua durumunda, Allah’ı zikretmekte, Allah’a niyazda, Allah’a ilticada. Efendimiz’in her halini görüyorsunuz. Tuvalete girerken:

“—Yâ Rabbi! Beni kötülüklerden, çirkinliklerden,

şeytandan koru!” diye gidiyor; “Yâ ze’l-celâl!” diyor, Allah’a iltica ederek giriyor.

Bir de temiz olmaya çok dikkat ediyor; ayakkabı giyiyor, başını örtüyor. Temizlik hususunda o devirdeki insanların bilmesinin mümkün olmayacağı kadar titiz. Vahiyle geldiği belli olacak âşikârlıkta, her şeyin temizliğine son derece dikkat ediyor.

Biz de son derece temiz olmalıyız. Yirminci Yüzyıl’dayız ama maalesef Rasûlullah Efendimiz’in açtığı temizlik ıırında onun ayağının tozu olacak halimiz bile yok.

Batılılar şimdi tuvaletlerde pisüvar denilen bir şey yapmışlar, duvara monteli. Erkek gidecek orada küçük abdestini yapacak. Oraya bir dayandığı zaman şaldır şuldur göğsüne, belki ağzına bile sıçrar insanın. Çünkü usül çirkin.

Süleymaniye Camii’nin tuvaletine hiç gittiniz mi bilmiyorum, ecdat öyle güzel yapmış ki! Tuvalet taşının altına geniş bir kanal yapmış, orasını delik yapmış, hiçbir şey sıçramıyor.

Muhterem kardeşlerim! Çok dikkat edin diye söylüyorum. Affedersiniz; erkekler kadınlar sanıyorum bu bizim evlerde olan tuvaletlerde üstlerini başlarını berbat ediyorlardır. Giden şeyin nereye sıçradığına bir dikkat edin bakalım. Sıçramaması önemli. Taşın şeklini öyle seçmek lazım. Taşın üstüne bir şey damladı mı etrafa sıçrar. Damlamayıp da fışkırdı mı, o zaman o fışkırışının kuvvetine göre üç metre öteye gider. Üç metre öteye giden o pislik, o idrar parçası insanın her tarafına bulaşırsa o adam, o

kadın namazı nasıl kılacak?

Çok önemli. Tuvaletlere dikkat edin, tuvaletlerin yönüne dikkat edin! Tuvaletlerde küçük abdestinizi, büyük abdestinizi yaparken bir yerinize bir şey sıçramamasına dikkat edin. Sıçrarsa olmaz!

Birileri kabirde azap görüyordu da Peygamber Efendimiz o kabrin yanından geçerken bildi.

“—Bu kabirdekiler azap görüyor. Bunlardan birisi gıybet eder, söz taşırdı. Ötekisi de küçük abdestinden sakınmazdı.” dedi.

Yani küçük abdestinizi mühim görmezsiniz, kabirde azap görürsünüz. Bak adam azap görüyor, Allah saklasın. Onun için bu işe dikkat edin.

Adam tuvalete giriyor, üstünde paltosu var. “Paltosunun etekleri yere değmesin.” diye iki ayağını Boğaziçi Köprüsü gibi açıyor, yukarıdan aşağıya salıveriyor.

Sen deve misin, daha başka bir mahlûk musun? Aşağıya böyle salıverdiğin şey pabuçlarını ıslatıyor, paçalarını ıslatıyor, pantolonuna geliyor. Olmaz ki! Erkekler böyle yapıyor.

“—Kadınlar?”

Kadınların da dikkat etmesi lazım, erkeklerin de dikkat etmesi lazım. Ana fikir şu:

Bir tertibat alacaksınız, bir zerresi üstünüze sıçramayacak. Artık tuvaletin taşını mı öyle yaparsınız, nasıl yaparsanız yapacaksınız, çaresini bulacaksınız, dikkat edeceksiniz. Öyle yukarılardan, yükseklerden salıvermek olmaz.

Bunu böyle yaptığı zaman insan abdest aldım sanır ama aslında abdesti olmamıştır. İnsanın abdest alması lazım ama bir de üstünün başının temiz olması lazım. Bakın hadesten taharet, necasetten taharet, setr-i avret, istikbal-i kible, hani şu namazın dışındaki farzlar. İnsanın üstü başı, secde ettiği yer ve elbiseleri temiz olmazsa o zaman namazı olmaz, akıntıya kürek çekmiş olur, boşuna uğraşmış olur, ibadeti makbul olmaz.

“—İbadetten zevk alamadım hocam, feyz alamadım hocam, tesbihimden bir şey göremedim hocam.”

Abdestine dikkat etsene! Abdestine dikkat etmiyorsun; abdest aldım sanıyorsun, kendini abdestli sanıyorsun. Çok önemli. Efendimiz sığınarak girerdi, çok sakınırdı, çok dikkat ederdi. Hatta Efendimiz’in, mesela arazide filan def’-i hâcet yaptığı zaman hiç kimse izini bulamazdı, örterdi. Veyahut “Yer onu yutardı, yok ederdi.” deniliyor. Efendimiz, o devirde, o imkânsızlıklar içinde bu devirlerden çok daha ileride, çok daha yüksekteydi. Şimdi Yirminci Yüzyıl’da her türlü imkân var.

Muhterem kardeşlerim! Bir topluluğun medeniyetinin seviyesi tuvaletlerinden ölçülür. Girin tuvalete, rezalet! Bu toplumda iş yok.

Almanya’da gidiyorum, Avustralya’da muhtelif yerlerde gittim, gördüm. Ha orada medeniyet var mı? Orada da yok! Duvarlarını resimlerle, yazılarla doldurmuş. Hatta geçenlerde bir mecmuada “tuvalet edebiyatından numuneler”

diye bir yazı vardı.

Bak Peygamber Efendimiz tuvalete girerken, “*Eüzü bi’llâhi mine’ş-şeytâni’r-racîm*” diyor, şeytandan Allah’a sığınıyor. Neden? Sığınmadığın zaman seni maskara eder.

Duvarlara ne resimler, ne yazılar, ne rezaletler, ne adresler yazmışlar. Ne kadar alçaklık varsa hepsini görüyorsunuz. “Bu milletin ruh yapısının fotoğrafı buraya çıkmış.” diyorsunuz. Almanya öyle, Avustralya öyle, Allah saklasın.

Biz müslümanız, ama bizim tuvaletlerimizde de müslümanların eseri görünmüyor ki. Şimdi etrafta dolaşanlar bizim müslümanların torunları... Babasından dedesinden üzerinde biraz Müslümanlık nuru kalmış insanlar dolaşiyor. Yoksa kendisinin Müslümanlıkla ilgisi kalmamış; içki içer, kumar oynar, namaz kılmaz, oruç tutmaz, camiye gelmez, hocayı sevmez, tarikate muhalif, zikre karşı. Sen ne biçim müslümansın? Gökten mi indin, yerden mi çıktın? Balıkçılar seni denizden mi yakaladı, ormandan avcılar mı tuttu vurdu getirdi, kafesin içinde? Ne biçim mahlûsun!

j. Mescide Girerken Okuduğu Dua

Bir de mescide girdiği zaman nasıl dua edermiş, onu okuyalım. “İşi mescidle bitirelim!” diye öbür sayfaya geçiyoruz.

Abdullah ibn-i Amr RA’dan Ebû Dâvud rivayet etmiş:¹⁵

¹⁵ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.56, no:394; Beyhakî, *Deavâtü’l-Kebîr*, c.I, s.50, no:68; Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-As RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.61, no:17961; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.187,

كَانَ إِذَا دَخَلَ الْمَسْجِدَ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ
وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ وَقَالَ إِذَا قَالَ ذَلِكَ حَفِظَ مِنِّي سَائِرَ الْيَوْمِ

(د. عن ابن عمرو)

RE. 532/1 (*Kâne izâ dehale'l-mescide, kâl: Eûzü bi'llâhi'l-azîm ve bi-vechihi'l-kerîm, ve sultânihi'l-kadîm, mine's-şeytâni'r-racîm. Ve kâle izâ kâle zâlîke: Hufîza minnî sâire'l-yevmi.*)

(*Kâne izâ dehale'l-mescide, kâl*) “Efendimiz mescide girerken şöyle dua ederdi.”

Demek ki gününe göre, zamanına göre, hatırına gelen şekilde dua ediyor. Mescide girerken de çeşitli duaları vardı. Şimdi bir duasını okuyorum:

(*Eûzü bi'llâhi'l-azîm ve bi-vechihi'l-kerîm, ve sultânihi'l-kadîm, mine's-şeytâni'r-racîm.*)

Girerken yaptığı dua bu... (*Ve kâle izâ kâle zâlîke*) Peygamber Efendimiz böyle dua ettiği zaman şeytan ne dermiş: (*Hufîza minnî sâire'l-yevmi*) “Gününün geri kalan kısmında kendisini benden korudu.”

“—Kurtuldu benim elimden, kaçırdım, hay Allah!” gibilerden.

Bu dua yapıldığı zaman şeytan öyle dermiş. Mânâsı şöyle:

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ
الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(Eüzü bi'llâhi'l-azîm) “Ulu Allah’a sığınırım.
(Ve bi-vechihi'lkerîm) Ve onun Kerem sahibi
olan zâtına sığınırım. Keremli, asil, asaletli
zâtına sığınırım. (Ve sultânihi'l-kadîm) Ve
onun ezelî saltanatına sığınırım. Kimden?
(Mine'ş-şeytâni'r-racîm) Taşlanmış, huzur-u
Rabbi'l-İzzet'ten kovulmuş şeytandan o Allah'a
sığınırım.”

Cami ibadethanedir. “Gelip de şeytan onu
şaşırttırmamasın, aklını çelmesin; namazda
okuduğu duaların, yaptığı tekbirin tesbihin
mânasından gâfil etmesin, namazı şuurla
kılınsın!” diye müslümanın şeytandan uzak olması
lâzım. Onu bildirmek için Peygamber Efendimiz
böyle dua ederek mescide giriyor.

Şeytan camide insana gelir mi?

Gelir. Ezan okunduğu zaman camiden ezanın
duyulmadığı yere kadar kaçır, gelir. Kamet
getirildiği zaman kametin duyulmadığı yere
kadar kaçır, gelir. Ondan sonra insana vesvese
verir:

“—Sen bu namazı üç rekât kıldın, iki rekât
kıldın, oturdun mu oturmadın mı, abdestin var
mı yok mu, kaçtı galiba, bak kıpırdanır gibi
oldu.”

Veyahut:

“—Namazdan çıkar çıkmaz bakkala uğrayayım,
iki tane ekme alacaktım onu unutmayayım.
Hanım bir de çamaşır suyu istedi, onu da

unutmayayım, şu borcum vardı, şunu da yapacaktım.”

Sen namaz kılıyorsun, bunları aklına kim getiriyor? Şeytan getiriyor. Şeytan böyle çeşitli şeyleri hatıra getirir, namazını berbat eder. Onun için daha caminin kapısından içeri girerken onunla alakayı kesecek duayı yapıştırmalı:

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ
الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(Eüzü bi'llâhi'l-azîm ve bi-vechihi'l-kerîm, ve sultânihi'l-kadîm, mine's-şeytâni'r-racîm.)

Arkadaşların bazıları ezberledi. Bir kere daha söylüyorum. (Eüzü bi'llâhi'l-azîm) İlk önce Allah'ın azametini anıyor. (Ve bi-vechihi'l-kerîm) İkincisi, keremini bahis konusu ediyor. (Ve sultânihi'l-kadîm) Kadîm ve ezelî saltanatını anıyor. (Mine's-şeytâni'r-racîm.) Şeytan'dan Allah'a sığınıyor.

Kolaymış. Allah insana hafıza verdi mi, akıl verdi mi hatırdaki kalıyor.

Peygamber SAS Efendimiz böyle dua ederdi. Böyle dediği zaman, şeytan ah vah edip üzülür: (Hufiza minnî sâire'l-yevmi) “Gününün sair zamanında benim elimden kurtuldu.” diye esef eder.

Muhterem kardeşlerim! Bizler de camiye böyle girelim!

Allah bizi her yönden Rasûlüllah Efendimiz'e benzetsin... Her bakımdan ona uymayı nasip ve müyesser eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
01. 01. 1989 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

